

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 28 Μαΐου 2021
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2018/0206(COD)

6980/2/21
REV 2 ADD 1

FSTR 25
SOC 143
SAN 140
CADREFIN 131
CODEC 367
PARLNAT 123

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

- Σκεπτικό του Συμβουλίου
- Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 27 Μαΐου 2021

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 30 Μαΐου 2018, η Επιτροπή υπέβαλε την πρόταση κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (κανονισμός ΕΚΤ+)¹ που αποτελεί μέρος της νομοθετικής δέσμης για την πολιτική συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Ο γενικότερος στόχος πολιτικής του κανονισμού ΕΚΤ+ είναι να συμβάλει στη δημιουργία μιας αποδοτικότερης και πιο ανθεκτικής «Κοινωνικής Ευρώπης» και να υλοποιήσει τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων καθώς και τις κοινωνικές και εργασιακές προτεραιότητες που εγκρίθηκαν από τη διαδικασία της ευρωπαϊκής οικονομικής διακυβέρνησης. Στις 28 Μαΐου 2020, μετά την έξαρση της νόσου COVID-19 και στο πλαίσιο του αναθεωρημένου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2021-2027 και της δέσμης μέτρων για την ανάκαμψη, η Επιτροπή πρότεινε διάφορες τροποποιήσεις επί της νομοθετικής δέσμης για την πολιτική συνοχής 2021-2027, συμπεριλαμβανομένου του κανονισμού για το ΕΚΤ+².
2. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε επί της αρχικής πρότασης στις 17 Οκτωβρίου 2018³ και επί της τροποποιημένης πρότασης στις 18 Σεπτεμβρίου 2020⁴.
3. Η Επιτροπή των Περιφερειών γνωμοδότησε επί της αρχικής πρότασης στις 5 Δεκεμβρίου 2018⁵ και επί της τροποποιημένης πρότασης στις 14 Οκτωβρίου 2020⁶.
4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του σχετικά με τον κανονισμό για το ΕΚΤ+ σε πρώτη ανάγνωση κατά τη σύνοδο ολομέλειας στις 4 Απριλίου 2019.
5. Η ομάδα «Διαρθρωτικά μέτρα» εξέτασε τον προτεινόμενο κανονισμό για το ΕΚΤ+ σε μια σειρά συνεδριάσεων υπό τη βουλγαρική, την αυστριακή, τη ρουμανική, τη φινλανδική, την κροατική, τη γερμανική και την πορτογαλική Προεδρία.

¹ Έγγρ. ST 9573/18 + ADD 2.

² Έγγρ. ST 8394/20.

³ EE C 62 της 15.2.2019, σ. 165.

⁴ EE C 429 της 11.12.2020, σ. 245.

⁵ EE C 86 της 7.3.2019, σ. 84.

⁶ EE C 440 της 18.12.2020, σ. 191.

6. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων ενέκρινε στις 3 Απριλίου 2019 την αρχική μερική διαπραγματευτική εντολή⁷. Στις 22 Ιουλίου 2020, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων ενέκρινε μία ακόμα μερική εντολή για διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής που αφορά τον κανονισμό για το ΕΚΤ+⁸. Επιπλέον, στις 5 Οκτωβρίου 2020, η μερική διαπραγματευτική εντολή επικαιροποιήθηκε από την Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων⁹, ώστε να ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-27 και τη δέσμη μέτρων για την ανάκαμψη, τα οποία εγκρίθηκαν στην έκτακτη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17ης, 18ης, 19ης, 20ής και 21ης Ιουλίου 2020.
7. Με βάση τις ανωτέρω εντολές, η φινλανδική, η κροατική, η γερμανική και η πορτογαλική Προεδρία διεξήγαγαν διοργανικές διαπραγματεύσεις που ολοκληρώθηκαν τον Φεβρουάριο του 2021.
8. Στις 4 Μαρτίου 2021, η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EMPL) ενέκρινε το αποτέλεσμα των διοργανικών διαπραγματεύσεων. Στις 5 Μαρτίου 2021, ο πρόεδρος της Επιτροπής EMPL απήλυθε επιστολή στην Προεδρία του Συμβουλίου στην οποία δήλωνε ότι θα εισηγηθεί στην ολομέλεια να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες, με την επιφύλαξη του ελέγχου από τους γλωσσομαθείς νομικούς, κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου.
9. Λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω συμφωνία και μετά την οριστική διατύπωση του κειμένου από τους γλωσσομαθείς νομικούς, το Συμβούλιο καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στις 27 Μαΐου 2021, σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 294 της ΣΛΕΕ.

II. ΣΤΟΧΟΣ (Άρθρα 3 και 4)

10. Σύμφωνα με τα άρθρα 149, 153, 164 και 175 της ΣΛΕΕ μεταξύ άλλων, στόχος του ΕΚΤ+ είναι να παράσχει στήριξη σε κράτη μέλη και περιφέρειες, προκειμένου να αναπτύξουν υψηλά επίπεδα απασχόλησης, δίκαιη κοινωνική προστασία και καταρτισμένο και ικανό εργατικό δυναμικό, καθώς και κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς με σκοπό την εξάλειψη της φτώχειας και την πραγμάτωση των αρχών που ορίζονται στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Ταυτόχρονα, το ΕΚΤ+ θα στηρίζει, θα συμπληρώνει και θα επιφέρει προστιθέμενη αξία στις ήδη υπάρχουσες πολιτικές των κρατών μελών στους προαναφερθέντες τομείς.

⁷ Έγγρ. 7982/19.

⁸ Έγγρ. 9431/20.

⁹ Έγγρ. 10881/20.

11. Το ΕΚΤ+ θα στηρίζει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

- α) βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία·
- β) εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας για την εκτίμηση και την πρόβλεψη των αναγκών όσον αφορά τις δεξιότητες·
- γ) προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, των ισότιμων συνθηκών εργασίας και της καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής·
- δ) προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, καθώς και της ενεργού και υγιούς γήρανσης·
- ε) βελτίωση της ποιότητας, της συμμετοχικότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας·
- στ) προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες·
- ζ) προώθηση της δια βίου μάθησης·
- η) προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής·
- θ) προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων των μεταναστών·
- ι) προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων·
- ια) ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας· βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης·
- ιβ) προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού·
- ιγ) αντιμετώπιση της υλικής στέρησης με παροχή τροφίμων ή βασικής υλικής βοήθειας προς τους άπορους.

Επιπλέον, εκτός από τους προαναφερθέντες ειδικούς στόχους, το σκέλος του ΕΚΤ+ υπό επιμερισμένη διαχείριση θα συμβάλει επίσης στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που κατοχυρώνονται στο άρθρο 5 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων.

12. Όταν είναι απολύτως αναγκαίο και ως προσωρινό μέτρο για την αντιμετώπιση έκτακτων ή ασυνήθιστων περιστάσεων, το ΕΚΤ+ μπορεί να στηρίζει τη χρηματοδότηση συστημάτων μειωμένου ωραρίου εργασίας (χωρίς να απαιτείται ο συνδυασμός τους με ενεργητικά μέτρα) καθώς και την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, μεταξύ άλλων για άτομα που δεν βρίσκονται σε άμεση κοινωνικοοικονομική ευπάθεια.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

α) Υλοποίηση υπό επιμερισμένη διαχείριση (Άρθρα 7 έως 24)

13. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση εξισορροπεί ικανοποιητικά τους διάφορους ειδικούς στόχους που τίθενται προς επίτευξη από το ΕΚΤ+, αντικατοπτρίζοντας τις κυριότερες κοινωνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει επί του παρόντος η Ευρώπη στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, με τις απαιτήσεις θεματικής συγκέντρωσης που παρέχουν την αναγκαία στήριξη σε βασικούς τομείς που προσδιορίζονται από τους συννομοθέτες (παιδική φτώχεια, κοινωνική ένταξη, ανεργία των νέων, στήριξη των απόρων και ανάπτυξη ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών).
14. Στο πλαίσιο αυτό, η συμφωνία που επιτεύχθηκε σχετικά με τη θεματική συγκέντρωση των πόρων του ΕΚΤ+ (Άρθρο 7 και -εν μέρει- άρθρο 9) προβλέπει τα ακόλουθα:
 - Τα κράτη μέλη θα διαθέτουν τουλάχιστον το 25 % των εθνικών τους πόρων από το σκέλος του ΕΚΤ+ υπό επιμερισμένη διαχείριση για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης·
 - Τα κράτη μέλη με μέσο ποσοστό παιδιών ηλικίας έως 18 ετών που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού υψηλότερο του μέσου όρου της Ένωσης για την περίοδο 2017-2019 (με βάση τα στοιχεία της Eurostat), θα διαθέτουν τουλάχιστον το 5 % των πόρων τους από το σκέλος του ΕΚΤ+ υπό επιμερισμένη διαχείριση για τις εν λόγω δραστηριότητες·
 - Τα κράτη μέλη με μέσο ποσοστό νέων ηλικίας 15 έως 29 ετών που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης υψηλότερο του μέσου όρου της Ένωσης για την περίοδο 2017-2019 (με βάση τα στοιχεία της Eurostat), θα διαθέτουν τουλάχιστον το 12,5 % των πόρων τους από το σκέλος του ΕΚΤ+ υπό επιμερισμένη διαχείριση για τις εν λόγω δράσεις·

- Τα κράτη μέλη θα διαθέτουν τουλάχιστον το 3 % των πόρων τους από το σκέλος του ΕΚΤ+ υπό επιμερισμένη διαχείριση για την αντιμετώπιση των μορφών ακραίας φτώχειας που έχουν τις σοβαρότερες επιπτώσεις ως προς τον κοινωνικό αποκλεισμό, όπως είναι η έλλειψη στέγης, η παιδική φτώχεια και η πείνα·
 - Τα κράτη μέλη θα διαθέτουν ενδεδειγμένο ποσό από τους πόρους τους από το σκέλος του ΕΚΤ+ υπό επιμερισμένη διαχείριση σε κάθε πρόγραμμα για την ανάπτυξη ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Τα κράτη μέλη με ειδική ανά χώρα σύσταση σε σχετικό τομέα θα διαθέτουν επίσης τουλάχιστον το 0,25 % των πόρων του ΕΚΤ+ για το σκοπό αυτόν.
15. Σε ένα πλαίσιο όπου η καινοτομία και η διακρατική συνεργασία στον κοινωνικό τομέα διαδραματίζουν όλο και σημαντικότερο ρόλο, τα κράτη μέλη θα στηρίζουν επίσης δράσεις κοινωνικής καινοτομίας και κοινωνικού πειραματισμού, ενισχύοντας προσεγγίσεις από τη βάση προς την κορυφή βασισμένες σε συμπράξεις (Άρθρο 14), ενώ θα έχουν επίσης τη δυνατότητα να προωθούν και να στηρίζουν δράσεις διακρατικής συνεργασίας βάσει οποιουδήποτε από τους ειδικούς στόχους του ΕΚΤ+ (Άρθρο 15).
16. Ταυτόχρονα, το σκέλος του ΕΚΤ+ υπό επιμερισμένη διαχείριση καθιστά σαφές ποια είδη στήριξης είναι μη επιλέξιμα (Άρθρο 16). Δεν μπορεί να παρασχεθεί στήριξη για την αγορά γης και ακινήτων καθώς και για την αγορά υποδομών. Επιπλέον, δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες η αγορά επίπλωσης, εξοπλισμού και οχημάτων (εκτός εάν η αγορά αυτή είναι αναγκαία για την επίτευξη του στόχου της πράξης ή τα αντικείμενα αυτά έχουν αποσβεστεί πλήρως στη διάρκεια της πράξης ή η αγορά τους είναι η πλέον οικονομική επιλογή).
17. Το κεφάλαιο III (Άρθρα 18 έως 24) επικεντρώνεται αποκλειστικά στην υλική βοήθεια του πρώην ΤΕΒΑ, καλύπτοντας τις αρχές για τη στήριξη, τους κανόνες για την υποβολή εκθέσεων, την επιλεξιμότητα, τους δείκτες και τον λογιστικό έλεγχο για τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ για την αντιμετώπιση της υλικής στέρησης. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση διατηρεί τη δομή του εν λόγω κεφαλαίου της πρότασης της Επιτροπής, τηρώντας μια ενιαία προσέγγιση και χωρίς να επιβάλλει πιο απαιτητικούς κανόνες (π.χ. για την υποβολή στοιχείων σχετικά με τους δείκτες ή κανόνες σχετικά με την πορεία του λογιστικού ελέγχου) για τα εν λόγω είδη πράξεων, τα οποία έχουν χαμηλότερα κατώτατα όρια συμμετοχής και, ως εκ τούτου, είναι λιγότερο επαχθή από διοικητική άποψη.

β) Υλοποίηση υπό άμεση και έμμεση διαχείριση (Άρθρα 25 έως 36)

18. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση σχετικά με το σκέλος Απασχόληση και Κοινωνική Καινοτομία (σκέλος EaSI) περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τους επιχειρησιακούς στόχους, τις επιλέξιμες δράσεις και οντότητες, τις συνδεδεμένες τρίτες χώρες, τις μορφές χρηματοδότησης της ΕΕ και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης καθώς και άλλα θέματα εφαρμογής (π.χ. πρόγραμμα εργασίας, παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων, αξιολόγηση, λογιστικοί έλεγχοι, ενημέρωση και επικοινωνία και δημοσιότητα).
19. Το σκέλος EaSI θα έχει τους ακόλουθους επιχειρησιακούς στόχους (Άρθρο 25):
- α) ανάπτυξη συγκριτικής αναλυτικής γνώσης υψηλής ποιότητας·
 - β) διευκόλυνση της αποτελεσματικής και χωρίς αποκλεισμούς ανταλλαγής πληροφοριών, της αμοιβαίας μάθησης, της αξιολόγησης από ομοτίμους και του διαλόγου σχετικά με τις συναφείς πολιτικές·
 - γ) στήριξη των κοινωνικών πειραματισμών και ανάπτυξη της ικανότητας των ενδιαφερόμενων μερών·
 - δ) διευκόλυνση της εθελοντικής γεωγραφικής κινητικότητας εργαζόμενων και αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης·
 - ε) στήριξη της ανάπτυξης του οικοσυστήματος της αγοράς γύρω από την παροχή μικροχρηματοδότησης σε πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά τις φάσεις της εκκίνησης και της ανάπτυξης·
 - στ) στήριξη της δικτύωσης σε ενωσιακό επίπεδο και του διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη καθώς και του μεταξύ τους διαλόγου και συμβολή στην ανάπτυξη της θεσμικής τους ικανότητας·
 - ζ) στήριξη της ανάπτυξης κοινωνικών επιχειρήσεων και της ανάδυσης μιας αγοράς κοινωνικών επενδύσεων·
 - η) παροχή καθοδήγησης για την ανάπτυξη των κοινωνικών υποδομών που απαιτούνται για την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων·
 - θ) στήριξη της διακρατικής συνεργασίας για την επιτάχυνση της μεταφοράς και τη διευκόλυνση της επέκτασης καινοτόμων λύσεων· και
 - ι) στήριξη της εφαρμογής σχετικών διεθνών κοινωνικών και εργασιακών προτύπων.

20. Το σκέλος EaSI μπορεί επίσης να στηρίζει τις ακόλουθες δράσεις (Άρθρο 26):

- α) εργασίες ανάλυσης, μεταξύ άλλων σε σχέση με τρίτες χώρες·
- β) εφαρμογή πολιτικής·
- γ) ανάπτυξη ικανοτήτων·
- δ) δραστηριότητες επικοινωνίας και διάδοσης·

γ) Άλλες διατάξεις (Άρθρα 37 έως 42)

21. Πέραν των πιο τυποποιημένων διατάξεων σε άλλες νομοθετικές πράξεις, όπως εκείνες που αφορούν την άσκηση της εξουσιοδότησης και τις διαδικασίες επιτροπολογίας (στην προκειμένη περίπτωση για το EKT+ υπό επιμερισμένη διαχείριση), η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση εγγυάται, σύμφωνα με το άρθρο 39, τη συμμετοχή της επιτροπής που συγκροτείται δυνάμει του άρθρου 163 της ΣΛΕΕ, η οποία μπορεί να γνωμοδοτεί για συναφή θέματα του EKT+, ενώ θα συγκροτεί ομάδες εργασίας για κάθε σκέλος του.

22. Για να διασφαλιστεί η συνεχιζόμενη στήριξη στο σχετικό τομέα πολιτικής και να καταστεί δυνατή η υλοποίηση από την έναρξη του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση προβλέπει, σύμφωνα με το άρθρο 42, την εφαρμογή του κανονισμού με αναδρομική ισχύ όσον αφορά το σκέλος EaSI από την 1η Ιανουαρίου 2021.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

23. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί τη συμβιβαστική λύση που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με την υποστήριξη της Επιτροπής.

24. Το Συμβούλιο θεωρεί ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αποτελεί ένα ισορροπημένο κείμενο που ανταποκρίνεται σε όλους τους στόχους του κανονισμού EKT+.